

PROFESIA DE METODIST: REALITĂȚI ȘI PERSPECTIVE

**The profession of methodologist:
realities and prospects**

Rodica BÎRÎIAC

Abstract: *In this study the author describes the profession of methodologist, "the most difficult and at the same time the most interesting profession in library." (A. Vaneeva), outlining definitions of Methodologist, related occupations, skills and knowledge, responsibilities etc... In Republic of Moldova methodological and specialty assistance is carried out on the basis of the Regulatory acts issued by the Ministry of Culture, the National Librarianship Council and in accordance with Regulation "methodological assistance and specialized system in Republic of Moldova", approved at the National Librarianship Council from the 21.12.1999. Methodological assistance and specialized system ensure national unity in Moldova, libraries aligning methodologies and librarianship modern techniques, promoted internationally. Within NLC are represented 9 national librarianship centers, 7 of which are departmental. Central Library of the State University of Republic of Moldova perform function Librarianship Departmental Center for libraries of institutions of higher education and secondary specialized libraries.*

Insuflînd studenților competențe de autoinstruire, asigurînd procesul de învățămînt și de cercetare științifică cu documentele necesare, bibliotecile instituțiilor de învățămînt superior, și medii de specialitate din Republica Moldova, contribuie la îmbunătățirea calității de pregătire a viitorilor specialiști și a dezvoltării economiei naționale, a culturii, științei și progresului tehnologic. Pentru crearea unui sistem coerent de servicii de bibliotecă și de informare o mare importanță îl are activitatea metodică.

„Metodistul - cea mai dificilă și în același timp cea mai interesantă profesie de bibliotecă.” (A. N. Vaneeva). Este doar una dintre citatele urmărite pe paginile revistelor de specialitate, dar care în unison reflectă una și aceiași idee: profesia de metodist este o direcție de activitate a bibliotecii utilă și necesară... Dar să le luăm pe toate pe rînd. Mai întîi să vedem cine este de fapt un metodist? Este un asistent? Este consilier? Este avocat? Este chiar mai mult - un profesionist.

METODIST¹, - Ă, *metodiști*, -ste, s.m. și f. Specialist în metodică. Metodă -

ist. [1]

METODIST², - Ă, *metodiști*, -ste, s.m. și f. Adept al metodismului. – Din fr. *méthodiste*. [1]

METODIST – de la grec. *Methodos* – care urmează ceva, omul care deține metoda.

METODIST - „un profesor, care lucrează la studiul, la elaborarea metodelor de predare; specialistul în conformitate cu metoda unui obiect”. [2]

Cu alte cuvinte, **metodistul** este: *un profesionist, o personalitate, un tutore, un fel de „traducător” a științei în practică, o „locomotivă”, un inovator.*

Ocupații conexe: *Educator, Instructor, asistent social, antrenor, profesor.*

Cuvântul „metodist” își are rădăcinile în învățăturile Bisericii protestante, care s-a separat de Biserica Angliei în secolul al XVIII-lea. Metodistii au luptat pentru respectarea prescripțiilor religioase, și au propovăduit răbdare și umilință. Fondator al învățăturilor metodismului este socotit John Wesley. În Rusia, au existat de asemenea Biserici Metodiste, în special în orașul Sankt-Petersburg. După evenimentele din 1917 metodismul era aspru judecat și pedepsit. Această doctrină a devenit din nou larg răspândită în perioada anilor 1990, iar funcția de organizator a fost executată de către un membru al personalului Departamentului „Cunoștințe”, Lidia Istomin. Desigur, în domeniul educației laice, conceptului de „metodist” îi sînt prescrise sensuri diferite.

Caracteristici ale personalului:

Ce calități sînt vitale la un metodist? Desigur, acestea sînt comunicarea, creativitatea și erudiția. Metodistul va avea nevoie și de abilități de organizare, deoarece să elaboreze planuri și să coordoneze activitățile de mai departe nu este capabil fiecare. Pentru acest specialist un lucru foarte important este să stabilească un contact psihologic cu colegii săi, să fie responsabil și punctual. Numai un astfel de metodist, desigur, va atinge succesul profesional.

Cunoștințe deținute:

Juridice, noi tehnologii de informare, financiare și economice, contabilitate, activitate de birou, cunoștințe de organizare, de psihologie și filosofie a științei bibliotecii, trebuie să fie permanent în căutare, abilități de comunicare, imaginație, stabil în situațiile de stres.

Responsabilități de lucru:

Metodistul organizează și coordonează activitatea colectivului său. Pe umerii lui revine responsabilitatea pentru ridicarea nivelului de calificare a lucrătorilor. El este nu doar un participant permanent al ședințelor, conferințelor, seminariilor, dar și elaborează rapoarte, pregătește documente pentru secția de contabilitate și de cadre. Metodistii încurajează bibliotecarii să acționeze, și singuri trebuie să acționeze activ în anumite situații. Ei sprijină „focul creativ”, și nu-l lasă să se stingă, asigură feedback-ul între administrație și personal. Iată de ce, pesimiști în această profesie nu au ce face!

Odată cu scindarea sistemului unificat de administrare metodică a biblio-

tecilor din URSS și distanțarea de obligațiuni de coordonare între bibliotecile centrale și bibliotecile regionale, deosebit de acute se manifestă problemele legate de statutul și rolul centrelor metodice și a personalului acestora. Personalul metodic de bibliotecă este forța motrice a inovației profesionale și ar trebui să ocupe un loc demn în structura acesteia. Viitorul bibliotecilor este imposibil de imaginat fără metodiști, fără participarea lor la îmbunătățirea și dezvoltarea activității de bibliotecă, fără utilizarea noilor tehnologii ale informației, fără cele mai bune practici și rezultate de cercetare reală.[3]

În Republica Moldova Asistența metodologică și de specialitate este realizată potrivit strategiei și politicii culturale și științifice a Republicii Moldova, conducându-se după legislația în vigoare, actele de reglementare emise de Ministerul Culturii, Consiliul Biblioteconomic Național și după Regulamentul „Sistemului de asistență metodologică și de specialitate în Republica Moldova”, aprobat la ședința Consiliului Biblioteconomic Național din 21.12.1999. Sistemul de asistență metodologică și de specialitate în Republica Moldova (S.A.M.S.) asigură unitatea națională în biblioteconomia Moldovei, alinierea bibliotecilor la metodologiile și tehnicile biblioteconomice moderne, promovate pe plan internațional.

În cadrul C.B.N. sînt reprezentate 9 centre biblioteconomice Naționale, dintre care 7 departamentale. **Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Republica Moldova** execută funcția de centru biblioteconomic departamental pentru bibliotecile instituțiilor de învățămînt superior și mediu de specialitate (sursa: Hotărîrea de Guvern Nr. 52 din 27.12.1995 Cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Biblioteconomic Național și a Statutului Bibliotecii Naționale.)

În acest sens, Serviciul „Asistență de specialitate și cercetări” a BCU, are menirea de a coordona activitatea Bibliotecii în vederea realizării statutului de Centru Biblioteconomic departamental al bibliotecilor instituțiilor de învățămînt superior și mediu de specialitate, precum și cooperarea activității cu celelalte centre biblioteconomice departamentale și alte structuri profesionale.

În această sens, este potrivit să începem să discutăm despre o nouă imagine a centrelor metodice, un nou tip de profesioniști, care există în bibliotecile de diferite niveluri.

O problemă care se evidențiază la etapa actuală este lipsa imaginii profesiei de metodist în ochii bibliotecarilor în timp ce se complică activitățile sale profesionale. Întrebarea mea este, întotdeauna imaginea unui metodist o sută de procente depinde de personalitatea lui, sau există alți factori care influențează formarea sa, inclusiv și din exterior; de exemplu, care este rolul publicațiilor profesionale în acest sens, și în general a culturii profesionale corporative? Poate că ar fi mai eficient să ne ocupăm de formarea culturii în întreaga profesie în această direcție în care metodiștii au posibilitatea de a ocupa locul lor bine meritat?

La moment se observă o accelerare semnificativă a ciclului de dezvoltare

profesională a metodiștilor legat de creșterea generală a ritmului de viață a societății. Acest lucru necesită o dezvoltare mai rapidă și a personalității metodistului.

Poate că nici una din specialitățile de bibliotecă nu a fost discutată cu regularitate remarcabilă, așa cum cea metodică. Motive pentru această atitudine față de specialitatea dată, în lumea bibliotecară din Republica Moldova, dar și din țările fostei URSS, sînt o mulțime - de la trăsătura națională de a ne arunca în extreme, la obiectivul economic. Dar, la moment această specialitate există și se schimbă împreună cu toată teoria și practica de bibliotecă.

Cu toate acestea, dezbaterile active în jurul activității metodologice au dus la apariția publicațiilor analitice profunde, de înaltă calitate care îi demonstrează importanța. Acestea includ atît studiul și analiza, cît și formulări exacte, de clasificare și direcțiile de perspectivă ale profesiei noastre[1]. Odată inclusă în sistem, profesia de metodist se prezintă cu multiple fațete și flexibilă.

Criza de personal din tot sectorul profesional deosebit de acut a lovit asupra metodiștilor. Acestea și mai înainte au fost „marfă la bucată”, iar în vremuri de criză, specialiștii care aveau toate calitățile necesare, își găseau ușor de lucru în afara bibliotecii.

Profesia de metodist este o profesie de informare, bibliotecarii obțin informații noi, avansate, la cursuri, conferințe, ateliere, prin intermediul Internetului. Informația pentru metodistul secolului XXI - este resursa cea mai importantă, fără de care el nu poate exercita creativitatea și comunicarea sa. Informația îl ajută să fie mereu în formă de activitate, să păstreze legătura cu toate categoriile de bibliotecari și cu autorități, să realizeze parteneriatul social și profesional.

„Așa dar, ce trebuie de înțeles prin activitatea metodică?” Să înțelegi esența lucrului metodologic nu este atît de ușor, iar să o vizualizezi e și mai dificil. Acesta doar nu este împrumutul, unde fiecare punct de referință - „cititori, frecvența, împrumut de carte” - vorbește în apărarea bibliotecarului. Munca metodistului nu poate fi „palpată”, este dificil de a o capta și a o afișa.

Esența profesiei de metodist este : - să învețe; - să vadă perspectivele, să fie pregătit de schimbări și să conducă spre ele pe ceilalți - să conducă lucru asupra construirii unei imagini pozitive a bibliotecii și asupra unei stări de spirit pozitive în colectiv.

Contactul (raportul cu ceilalți) - eficiența bibliotecii depinde în mare măsură de atmosfera din echipă. Crearea unei echipe profesionale puternice de asociați, care percep locul de muncă și profesia sa, în general, pozitiv, echipa sa, predispusă optimist și gata de inovații - este sarcină în primul rînd a administrației (inclusiv și a metodistului). Și aici foarte mult ajută abilitatea de a comunica cu altă lume cu un temperament foarte diferit, și găsirea limbajului comun cu ei. Această calitate este cel mai greu de stăpînit și avem nevoie de o înțelepciune care vine cu vîrsta.

Schimbările politice și economice ce au avut loc în țară au schimbat natura punctelor de vedere ale oamenilor de știință din domeniu, privitor la rolul acestor centre în administrarea ramurei respective. Aceasta, la rîndul său, necesită un

suport teoretic și justificarea cererii lor pe piață, din moment ce există încă multe dispute legate de problema: „Cum ar trebui să fie Serviciile metodice?” Se pune la îndoială necesitatea existenței lor. În opinia mea, o astfel de atitudine față de activitatea Serviciilor metodice este neconstructivă. Astăzi, dimpotrivă, se observă un fel de renaștere a unui nou val de reforme. *Viitorul Serviciilor metodice este legat de transformarea lor în agenții de consultanță profesională care operează cu noile tehnologii de informare, responsabile pentru nivelul de cultură informațională a bibliotecarilor și formare profesională continuă.*

Există aproximativ douăzeci de modificări ale acestor servicii. În loc de departamentele științifico-metodice sînt departamentele de marketing și inovare, etc. În cadrul departamentelor în sine sînt sectoare: de cercetare, de relații publice, de prognoză și de punere în aplicare a tehnologiilor informaționale noi. Se modifică structura și componența personalului departamentelor metodice. Nimeni nu mai este surprins de faptul că, împreună cu specialiștii de bibliotecă mai activează și economiști, specialiști în marketing, lingviști, psihologi și tehnologi.

Activitatea metodiștilor necesită nu doar justificare economică, ci de asemenea și o reabilitare din punctul de vedere al relevanței profesionale. Trebuie eliminată imaginea activității metodiștilor ca una creativă - de birou și inutilă. Restructurarea serviciului metodic necesită regîndire a formelor de activitate profesionale și orientare la funcțiile, sarcinile, conținutul muncii metodiștilor. Metodistul este nu numai "conducătorul de lucrări" a restructurării dar un conducător al noului, a celui mai bun și performant. Din salvarea "de urgență" serviciile metodologice trebuie să crească treptat în ajutorul de coordonare și consultare -este una dintre condițiile de schimbare calitativă a administrației metodologice. Nu sînt predispusă să absolutizez rolul metodiștilor, dar nici să-l micșorez tot nu pot.

Bibliografie consultată:

1. BUDURINA, Carolina. Profesia de bibliotecar între vocație și prestigiu [online] [Accesat 19.06 2012]. Disponibil: <http://civildiplomacy.org/md/index.php?newsid=85>
2. ȘĂINEANU, L. Dicționar universal al limbii române: 77 000 de articole. Ch. : Litera, 1998. 1362 p.
3. UȘAKOVA, D. N. Dicționarul explicativ al limbii ruse
4. АВРАЕВА, Ю. В. Слово о методисте. **В: Науч. и техн. б-ки СССР**, 1991, 26, pp. 31-33
5. ГЛЫБАЧ, Е. Д. Информационное обслуживание в вузовских библиотеках молдавской СССР. **В: Науч. и техн. б-ки СССР**, 1973, 3, pp. 44-47
6. ГЛЫБАЧ, Е. Д. Методическое руководство библиотеками вузов и техникумов : достижения и проблемы. **В: Науч. и техн. б-ки СССР**, 1988, 2, pp. 9-12

